

ساحل کرامت

نگرش بر زندگی مظلومانه

امام حسن مجتبیٰ علیہ السلام

تألیف

علی نظری مؤمن آبادی (رفسنجانی)

سرشناسه	: نظری مومن آبادی رفسنجانى، على، ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پديدآور	: ساحل كرامت: نگرشى بر زندگى مظلومانه امام حسن مجتبى (عليه السلام) / على نظرى مومن آبادى.
مشخصات نشر	: اصفهان: كانون پژوهش، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهرى	: ۲۰۰ ص.
شابك	: ۷-۳۱-۷۳۰۵-۶۰۰-۹۷۸
وضعيت فهرست نويسى	: فپا
موضوع	: حسن بن على (ع)، امام دوم، ۳ - ۵۰ ق.
رده بندى كنكره	: ۱۳۹۵ ب۴ن/۴۰ BP
رده بندى ديوى	: ۲۹۷/۹۵۲
شماره كتابشناسى	: ۴۲۵۹۳/۱

مبداى كرامت

نگرشى بر زندگى مظلومان امام حسن مجتبى عليه السلام

مؤلف: على نظرى مؤمن آبادى

ناشر: كانون پژوهش (۱۳۷۸، ۱۳۳۷، ۲۰۳۱)

حروف چينى: زهرا نظرى

نويت چاپ: اول ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابك: ۷-۳۱-۷۳۰۵-۶۰۰-۹۷۸

قيمت: ۱۵۰۰۰ تومان

كلييه حقوق محفوظ است.

پخش كتاب: ۰۹۱۳ ۲۱۷ ۹۶۲۴

فهرست مطالب

پیشگفتار..... ۱۷

بخش اول امام حسن مجتبی علیه السلام در زمان رسول خدا ﷺ و خاندان نبوت

ماجرای ولادت امام حسن علیه السلام..... ۲۳

نام گذاری امام حسن علیه السلام..... ۲۳

عقیقه و صدقه برای امام حسن علیه السلام توسط امیر اکرم علیه السلام..... ۲۴

کنیه و القاب شریف امام حسن علیه السلام..... ۲۶

شمائل مبارک آن حضرت:..... ۲۶

امام حسن علیه السلام در کلام مادر..... ۲۷

مقدم مبارک..... ۲۷

مجتبی فرزند زهرا..... ۲۹

تربیت امام حسن علیه السلام نزد حضرت زهرا علیه السلام..... ۳۰

چشمه سار محبت..... ۳۲

حسن از رسول خدا ﷺ و او از حسن علیه السلام است..... ۳۳

تشویق پیامبر ﷺ از امام حسن علیه السلام در کشتی با امام حسین علیه السلام..... ۳۴

امام حسن و امام حسین علیه السلام زینت عرش و بهشت..... ۳۵

- ۳۶..... فرود آمدن پیامبر از منبر بخاطر حسن و حسین علیهما السلام
- ۳۶..... جامه بهشتی برای امام حسن و امام حسین علیهما السلام
- ۳۸..... پاداش دوستی و دشمنی با امام حسن و امام حسین علیهما السلام
- ۳۹..... نام امام حسن و امام حسین علیهما السلام بر در بهشت
- ۴۰..... تسبیح میوه بهشتی در دست امام حسن و امام حسین علیهما السلام
- ۴۰..... شیوه ارشاد امام حسن و امام حسین علیهما السلام
- ۴۱..... امام حسن و امام حسین علیهما السلام در بیعت رضوان
- ۴۲..... امام حسن و امام حسین علیهما السلام در لحظات پایان عمر پیامبر صلی الله علیه و آله
- ۴۲..... امام حسن و امام حسین علیهما السلام با مادر در دفاع از ولایت
- ۴۳..... امام حسن و امام حسین علیهما السلام با پدر در استمداد از مردم در امر ولایت
- ۴۴..... امام حسن و امام حسین علیهما السلام در کنار جنازه مادر
- ۴۵..... نگاه فاطمه علیها السلام به حسن و حسین علیهما السلام و یاد رسول خدا صلی الله علیه و آله
- ۴۶..... امام حسن و امام حسین علیهما السلام در تدفین مادر
- ۴۷..... موضع گیری امام حسن علیه السلام در برابر ابونا کمال
- ۴۸..... موضع گیری امام حسن علیه السلام در عصر خلافت عمر
- ۴۹..... موضع گیری امام حسن علیه السلام در برابر حکومت عثمان
- ۵۰..... امام حسن و امام حسین علیهما السلام در کنار بستر امیرالمؤمنین و وصیت عمومی
- ۵۲..... وصیت خصوصی امیرالمؤمنین علیه السلام به امام حسن و امام حسین علیهما السلام
- ۵۳..... امام حسن و امام حسین علیهما السلام در غسل امیرالمؤمنین علیه السلام
- ۵۴..... امام حسن و امام حسین علیهما السلام در تشییع و تدفین امیرالمؤمنین علیه السلام

بخش دوم امام حسن علیه السلام در قرآن کریم

۵۹	امام حسن مجتبی علیه السلام در سوره «بقره»
۶۰	امام حسن مجتبی علیه السلام در آیه مباهله
۶۳	امام حسن مجتبی علیه السلام در سوره «فرقان»
۶۵	امام حسن مجتبی علیه السلام در سوره «نمل»
۶۶	امام حسن مجتبی علیه السلام در سوره «نور»
۶۸	امام حسن مجتبی علیه السلام در آیه تطهیر
۷۰	امام حسن مجتبی علیه السلام در آیه مودت
۷۱	وجوب مودت ذی القربی
۷۵	امام حسن مجتبی علیه السلام در سوره «الحجرات»
۷۸	امام حسن مجتبی علیه السلام در سوره «حدید»
۸۰	امام حسن مجتبی علیه السلام در سوره «حشر»
۸۲	امام حسن مجتبی علیه السلام در سوره «انسان»
۸۴	امام حسن مجتبی علیه السلام در سوره «مطففین»
۸۵	امام حسن مجتبی علیه السلام در سوره «بلد»
۸۸	امام حسن مجتبی علیه السلام در سوره «شمس»
۹۱	امام حسن مجتبی علیه السلام در سوره «التین»

بخش سوم فضائل و مکارم اخلاق امام حسن مجتبی علیه السلام

۹۷	نماز امام حسن مجتبی علیه السلام
----	--

- حجّ امام حسن مجتبیٰ علیه السلام ۹۸
- حلم امام حسن مجتبیٰ علیه السلام ۹۸
- عفو امام حسن مجتبیٰ علیه السلام ۹۹
- صبر و رضای امام حسن مجتبیٰ علیه السلام ۱۰۱
- اطعام و رسیدگی به محرومان ۱۰۲
- تواضع امام حسن مجتبیٰ علیه السلام ۱۰۲
- سب و آزار امام حسن مجتبیٰ علیه السلام ۱۰۳
- معرفت سبب از دیدگاه امام مجتبیٰ علیه السلام ۱۰۴
- بلند طبع امام حسن مجتبیٰ علیه السلام ۱۰۵
- توجه امام حسن مجتبیٰ علیه السلام به حیوانات ۱۰۶
- موعظه‌های امام حسن مجتبیٰ علیه السلام ۱۰۶
- فصاحت و بلاغت امام حسن مجتبیٰ علیه السلام ۱۰۷
- ۱- سخنرانی امام حسن مجتبیٰ علیه السلام در کودکی برای مادر ۱۰۷
- ۲- سخنرانی امام حسن مجتبیٰ علیه السلام در محضر امام علی علیه السلام ۱۰۸
- ۳- سخنرانی امام حسن مجتبیٰ علیه السلام در حضور معاویه ۱۱۰
- ۴- سخنان امام حسن علیه السلام در تمسک به عترت در برابر معاویه ۱۱۲
- ۵- گفتار امام حسن علیه السلام به مغیره بن شعبه ۱۱۲
- علم امام حسن مجتبیٰ علیه السلام ۱۱۳
- علوم غیبی و معجزات امام حسن مجتبیٰ علیه السلام ۱۱۴
- علم به آنچه در ارحام است ۱۱۴
- تکلم امام حسن علیه السلام با ابوسفیان در کودکی ۱۱۶
- سؤالات مرد شامی از امام حسن علیه السلام ۱۱۷

- رسیدن داروی ورم پای امام حسن علیه السلام ۱۱۹
- سبز شدن و خرما دادن درخت خشک ۱۲۰
- خبر امام حسن علیه السلام از دانه‌های خرما و کارهای معاویه ۱۲۰
- نقش امام حسن علیه السلام در جنگ جمل ۱۲۲
- امام حسن علیه السلام در جنگ صفین ۱۲۶
- امام حسن علیه السلام در جنگ نهروان ۱۲۶
- محکوم زردن حکمیت توسط امام حسن علیه السلام ۱۲۷
- حضور امام حسن علیه السلام در بدرقه ابوذر غفاری ۱۲۸
- امام حسن مجتبی علیه السلام در نظر نخبگان اهل سنت ۱۳۰

بخش چهارم: دو امامت امام حسن مجتبی علیه السلام

- نص امامت امام حسن علیه السلام ۱۳۵
- خطبه امام حسن علیه السلام بعد از شهادت پدر و بیعت مردم با او ۱۳۶
- رسوایی جاسوسان معاویه و کشتن آنها ۱۳۸
- نامه امام حسن علیه السلام به معاویه ۱۳۸
- زره پوشیدن امام حسن علیه السلام زیر لباس ۱۴۰
- مردم زمان امام حسن علیه السلام و اعلان جهاد ۱۴۱
- بی وفایی مردم و هجوم بر امام حسن علیه السلام ۱۴۲
- خیانت خوارج و مجروح نمودن امام حسن علیه السلام ۱۴۳
- معالجه امام حسن علیه السلام در مدائن ۱۴۳
- فرمانده خیانت‌کار ۱۴۴
- تقاضای معاویه برای صلح ۱۴۵

- ۱۴۵..... خبر پیامبر اسلام ﷺ از صلح امام حسن ﷺ
- ۱۴۶..... غربت امام حسن ﷺ
- ۱۴۷..... مفاد صلح نامه امام حسن ﷺ با معاویه
- ۱۴۸..... علل صلح امام حسن ﷺ
- ۱۵۲..... خطوط فکری و سیاسی زمان امام حسن ﷺ
- ۱۵۲..... الف- خط فکری شیعی
- ۱۵۳..... ب- خطوط فکری غیر شیعی
- ۱۵۶..... عت ثانی معاویه پس از صلح
- ۱۵۷..... اعتراض شریین و بزرگان کوفه به امام حسن ﷺ
- ۱۵۸..... پاسخ امام حسن ﷺ - خبر از غیبت حضرت مهدی ﷺ
- ۱۵۹..... تسلیم امام حسین ﷺ در برابر امام حسن ﷺ
- ۱۶۰..... هجرت امام حسن ﷺ از کوفه به مدینه
- ۱۶۱..... روزگار سخت ائمه هدی ﷺ و شریین

بخش پنجم شهادت امام حسن مجتبی ﷺ

- ۱۶۶..... اخبار شهادت امام حسن ﷺ
- ۱۶۸..... گریه امام حسن ﷺ بر امام حسین ﷺ
- ۱۶۸..... دلدادگی دادن امام حسین ﷺ به امام حسن ﷺ
- ۱۶۹..... تاریخ شهادت امام حسن مجتبی ﷺ
- ۱۷۰..... کیفیت شهادت امام مجتبی ﷺ
- ۱۷۲..... وصیت های امام حسن ﷺ به برادرش امام حسین ﷺ

۱۷۳.....	آشوب بنی‌امیه و تحریکات مروان
۱۷۴.....	دفاع محمد بن حنفیه در برابر عایشه
۱۷۴.....	تیراندازی به پیکر مطهر امام حسن علیه السلام
۱۷۶.....	مرثیه امام حسین علیه السلام بر سر قبر برادر
۱۷۷.....	گریه فرشتگان در سوگ امام مجتبی علیه السلام
۱۷۸.....	پاداش گریه اندوه بر امام حسن علیه السلام
۱۷۸.....	پاداش زیارت امام حسن علیه السلام
۱۸۰.....	مظلوم حسن جان
۱۸۰.....	بیک غم
۱۸۱.....	بیت الحزن
۱۸۲.....	غریب در وطن
۱۸۳.....	هفت صفر
۱۸۴.....	گفتم حسن و...

بخش ششم همسران و فرزندان امام حسن علیه السلام

۱۸۸.....	همسران امام حسن مجتبی علیه السلام
۱۸۹.....	فرزندان امام حسن مجتبی علیه السلام
۱۹۰.....	مختصری در احوال پسران امام حسن علیه السلام
۱۹۰.....	۱- زید بن حسن علیه السلام
۱۹۰.....	۲- حسن بن حسن علیه السلام
۱۹۱.....	۳ و ۴ و ۵ - عمر، قاسم و عبدالله علیه السلام
۱۹۲.....	۶- عبدالرحمان بن حسن علیه السلام

- ۷- حسین بن حسن علیه السلام ۱۹۲
- ۸- طلحة بن حسن علیه السلام ۱۹۲
- مختصری در احوال دختران امام حسن علیه السلام ۱۹۳
- ۱ و ۲- امّ الحسن و امّ الحسین ۱۹۳
- ۳- امّ عبدالله ۱۹۳
- ۴- امّ سلمه ۱۹۳
- ۵- رقیه ۱۹۳
- منابع و مصادر ۱۹۶

پیشگفتار

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين - صَلَّى الله على سيد الانبياء و المرسلين الذي
سَمَّى في السماء باح - و في الارضين بابي القاسم محمد صلى اله
عليه وآله و على آله الطَّاهِرِينَ الطَّاهِرِينَ المعصومين، سَيِّمًا بَقِيَّةِ الله في
الارضين و خاتم الاوصياء الهادين الهدى، الذي يُمْنُهُ رُزْقُ الْوَرَى
و بوجوده ثَبَّتِ الارضُ و السماء الحاجة بن الحسن العسكري عليه و
على آبائه أَفْضَلِ صَلَوَاتِ الْمُصَلِّينَ، و لَعْنَةُ اللهِ عَلَى اَعْدَائِهِمْ و مُنْكَرَى
فَضَائِلِهِمْ و مناقبهم اجمعين مِنَ الْآنَ الى قِيَامِ يَوْمِ الدِّينِ .

اما بعد، پیشوای دوم جهان تشیع که نخستین میوه‌ی پیوند رحمت علی (علیه السلام) با
دخت گرامی پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) بوده در نیمه رمضان سال سوم هجری در شهر
مدینه دیده به جهان گشود.

حسن بن علی (علیه السلام) تقریباً هفت سال از دوران جد بزرگوارش رسول خدا (صلی الله علیه و آله)
را درک کرد و مورد علاقه شدید آن حضرت بود و با برادرش حسین (علیه السلام) به
عنوان فرزندان پیامبر شناخته می‌شدند، امام حسن مجتبی (علیه السلام) پس از آنکه پیامبر
اسلام بدرود حیات گفت حدوداً سی سال در کنار پدرش امیر مؤمنان علی (علیه السلام)

بود و در جنگهای جمل، صفین و نهروان شرکت داشت و پس از شهادت پدر بزرگوارش به نص و نصب شارع و شارح اسلام به عنوان دومین امام، امامت امت اسلام را مدت ده سال به عهده داشت، و مردم عراق با او بیعت کردند.

پس از گذشت حدود شش ماه از دوران امامت، معاویه جنگی را بر آن حضرت تحمیل نمود و متأسفانه مردم به دلایل متعددی وی را همچون پدرش در جنگ با معاویه تنها گذاشتند، او نیز به اجبار حکومت را رها کرد و عازم مدینه شد.

امام حسن علیه السلام مدت ده سال در مدینه با شیعیان خود مرتبط بود و بارها اموال خویش را وقف راه خدا کرد و نیمی را در راه خدا بخشید که همین سخاوتمندی او را به کریم اهل بیت علیهم السلام ملقب، نمود، وی اسوه اخلاق بود و عاقبت در سال ۵۰ هجری در سن ۴۸ سالگی به نوعه عاویله و بدست همسر نابکارش جعده دختر اشعث بن قیس مسموم و به شهادت رسید و در قبرستان بقیع در مدینه مدفون گشت.

اما آنچه که این حقیر ناچیز را بر آن داشت که پیرامون کریم آل طه امام مجتبی علیه السلام با قلم ناتوان خود دست بکار شوم اینک روزی به پیشنهاد استاد معظم حضرت آیت الله حاج آقا سید حجت ابطنی دامه برکاته در جلسه اساتید مدرسه علمیه شرکت کردم، گفتار معظم له پیرامون مکارم امام حسن مجتبی علیه السلام بود، همان جا تصمیم گرفتم برای آن امام همام فعالیتی انجام دهی و وقتی که دست بکار شدم مظلومیت آن حضرت را در بین کتب مذهبی و تاریخی نیز حس کردم و با انگیزه‌ی بیشتری ادامه دادم لذا این مجموعه را که به لطف خدای متعال و عنایت حضرت مهدی علیه السلام و استمداد از کریم اهل بیت علیهم السلام بنام «ساحل کرامت» به رشته‌ی تحریر و چاپ در آمده و در شش بخش بدین ترتیب تنظیم:

۱. امام حسن مجتبی علیه السلام در زمان رسول خدا صلی الله علیه و آله و خاندان نبوت

۲. امام حسن مجتبی علیه السلام در قرآن کریم

۳. فضائل و مکارم اخلاق امام مجتبی علیه السلام

۴. دوران امامت امام حسن مجتبی علیه السلام

۵. شهادت امام حسن مجتبی علیه السلام

۶. همسران و فرزندان امام حسن علیه السلام

و در معرض مطالعه خوانندگان عزیز قرار داده امیدوارم مورد قبول خداوند متعال، پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و شفیعه محشر حضرت زهرا علیها السلام و محور عالم هستی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف قرار گیرد.

اگر عمری بازام سخن را
نشاید نعت من نعت حسن را
سخن گر بگذرد از چرخ اخضر
هنوز از قدر، او باشد فروتر
سخن را گربه علیین دانم
رسانیدن به قدرش کی توانم
کمالش گر چه نزد ماست
زبان ما ز وصف او است قاصر

حوزه علمیه اصفهان

سید نظری مؤمن آبادی «رفسنجانی»

۱۳۹۳/۹/۹ - ابر با ۷ صفر ۱۴۳۶

شهادت امام حسن مجتبی علیه السلام